

FÅGELINVENTERING

STORA RÖR, BORGHOLMS KOMMUN, KALMAR LÄN

2022-06-30

wsp

BESTÄLLARE

Borgholms kommun

KONSULT

WSP Earth & Environment

Södra Malmgatan 10

391 25 Kalmar

Tel: +46 10-722 50 00

WSP Sverige AB

Org nr: 556057-4880

wsp.com

KONTAKTPERSONER

Göran Holm, WSP Sverige AB

Tfn: 010 722 56 02

E-post: goran.holm@wsp.com

Frida Gustafsson, miljöstrateg, Borgholms kommun

Tfn: 0485-88142

E-post: jenniefridalinn.gustafsson@borgholm.se

UPPDRAGSNAMN
Fågelinventering Stora rör

UPPDRAGSNUMMER
10334994

FÖRFATTARE
Göran Holm

DATUM
2022-06-30

Granskad av
Liam Martin

Godkänd av
Göran Holm

SAMMANFATTNING

WSP Sverige AB har på uppdrag av Borgholms kommun utfört en fågelinventering inom ett avgränsat Inventeringsområde som underlag för en detaljplan vid Stora rör, Borgholms kommun.

Inventeringsområdet är knappt 60 hektar och utgörs främst av tallskog med inslag av löv, blandskog samt tomtmark.

Syftet med denna rapport är att redovisa aktuella fågelarter som förekommer inom eller i direkt anslutning till inventeringsområdet, se figur 1. Särskilt fokus ligger på att identifiera och beskriva de arter som är rödlistade samt arter som är upptagna i bilaga 1 till Fågeldirektivet. Vidare är syftet att redovisa potentiella risker för påverkan på berörda arter och deras livsmiljöer utifrån den planskiss för exploatering som finns framtagen. Förslag till möjliga skyddsåtgärder tas fram på en övergripande nivå.

Inventeringen genomfördes under två morgnar från gryning och ett par timmar framåt, den 10 maj och 25 maj 2022. Inventeringen utfördes i form av en linjetaxering, fördelat på fyra linjer som väl bedöms täcka större delen av inventeringsområdet. Samtliga observerade arter noterades.

En inventering av nattskärra genomförde också den 23 juni, då det under förstudien framkommit uppgifter om att arten skulle kunna förekomma i området.

Totalt observerades 23 arter som bedömdes häcka inom inventeringsområdet. Av dessa var tre arter rödlistade – grönsångare, svartvit flugsnappare och ärtsångare, samtliga i kategorin *nära hotade* på rödlistan 2020. Ingen art upptagen i fågeldirektivets bilaga 1 noterades som häckfågel inom inventeringsområdet, men trädlärka och nattskärra bedöms häcka utanför inventeringsområdet och äldre spår av födosökande spillkråka gjordes på en död trädstam inom området.

Sammantaget bedöms varken den nationella eller regionala populationen utav någon av de rödlistade fågelarterna påverkas på betydande sätt vid exploatering inom inventeringsområdet.

En lokal påverkan på några av de arter som observerats kan dock uppstå i samband med exploatering, beroende på dess storlek i skala och intensitet. Genom att beakta föreslagna åtgärder kan dessa arter snarare gynnas inom inventeringsområdet.

För de så kallade triviala arterna som noterats under inventeringen, det vill säga de arter som inte är rödlistade eller upptagna i fågeldirektivets bilaga 1, bedöms ingen av arternas kontinuerliga ekologiska funktion påverkas på nationell eller regional nivå. Viss lokal påverkan kan förekomma på vissa arter i och med exploatering i området, främst då genom störning från buller under anläggningsskedet samt förlust av livsmiljöer. Då de triviala arter som noterats bedöms som adaptiva i sitt val av livsmiljöer, kan de fortsatt nyttja skog- och tomtmark både inom och i anslutning till inventeringsområdet utan att det negativt påverkar artens fortsatta ekologiska funktion.

För alla arter bör dock åtgärder som kan påverka fågelbon, som avverkning av träd och röjning av buskar under häckning, genomföras utanför fågelartens häckningsperiod (ca 1 april – 15 juli).

Innehållsförteckning

BILAGOR	4
1 BAKGRUND	5
1.1 INVENTERINGSOMRÅDET/OMRÅDESBESKRIVNING	5
1.2 METODIK	6
2 RESULTAT	9
2.1 FÖRSTUDIE	9
2.2 FÄLTINVENTERING	10
3 SAMLAD BEDÖMNING	12
4 LITTERATURFÖRTECKNING/REFERENSER	16
BILAGA 1	17

BILAGOR

- 1 Resultatlistor från linjetaxeringen

1 BAKGRUND

WSP Sverige AB har på uppdrag av Borgholms kommun utfört en fågelinventering inom ett avgränsat inventeringsområde som underlag för en detaljplan vid Stora rör, Borgholms kommun.

Syftet med inventeringen är att kartlägga och sammanställa kunskap om områdets häckfågelfauna samt utreda om den planerade exploateringen kan medföra en påverkan på de arter som bedöms häcka inom området utifrån arternas krav och tillgång till livsmiljö samt helhetssyn av landskapet.

Särskilt fokus ligger på att identifiera och beskriva de arter som är rödlistade samt arter som är upptagna i bilaga 1 till Fågeldirektivet. Vidare är syftet att redovisa potentiella risker för påverkan på berörda arter och deras livsmiljöer utifrån den planskiss för exploatering som finns framtagna. Förslag till möjliga skyddsåtgärder tas också fram på en övergripande nivå.

1.1 INVENTERINGSOMRÅDET/OMRÅDESBESKRIVNING

Inventeringsområdet ligger vid Stora rör ca 1,5 mil söder om Borgholm.

Inventeringsområdet (Figur 1) utgörs av ett ca 60 ha stort skogsområde som till största del består av likåldrig talldominerad produktionsskog på sandig mark i stort sett utan buskskikt i de centrala delarna. Inslag av lövskog och blandskog förekommer också, främst vid utkanten av inventeringsområdet. Det är generellt ont om död ved i skogen.

Området avgränsas i öster av väg 136, i norr av en ljunghed som ingår i naturreservatet Rälla-Ekerum samt samlad bebyggelse. Även i väster avgränsas området av samlad bebyggelse och i söder av Stora rörsvägen. I västra delen av inventeringsområdet framträder landborgskanten med en tydlig höjdskillnad i nord-sydlig riktning.

Figur 1. Karta över inventeringsområdet. Ortofoto erhållet av ESRI.

1.2 METODIK

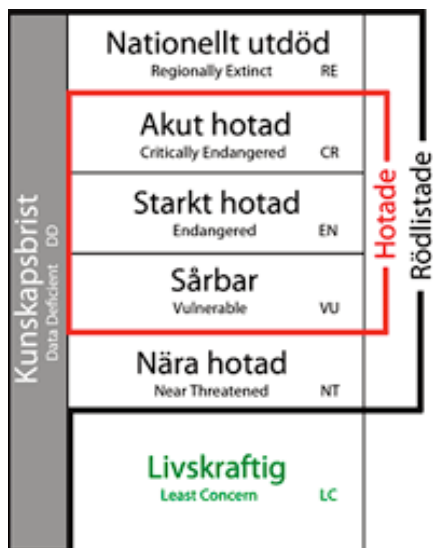
Fågelinventeringen är uppdelad i en förstudie, där sedan tidigare känd kunskap över området fågelfauna inhämtas. Förstudien kompletteras sedan med en fältinventering. Nedan beskrivs de olika delarna mer i detalj.

1.2.1 Förstudie

Inför fältinventeringen genomfördes en förstudie med syfte att utreda sedan tidigare kända fågelförekomsterna i området.

Alla Sveriges fågelarter är fridlysta enligt 4 § Artskyddsförordningen, vilket inkluderar förbud mot att skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplatser. Området bedöms inte utgöra någon viktig plats för rastande fågel, så vad gäller förbuden enligt 4 § 2 avseende störning, så är det för denna fågelinventerings syfte framförallt åtgärder under häckningstid som är aktuella.

Många fågelarter är mycket vanligt förekommande vilket utgör en svårighet i tillämpningen av bestämmelserna i Artskyddsförordningen. I denna rapport har tonvikt lagts på arter som antingen är rödlistade (se faktaruta) eller upptagna i Fågeldirektivets Bilaga 1 eftersom dessa arter i ett nationellt eller europeiskt perspektiv har antingen en ogynnsam trend eller bevarandestatus eller har en stor del av sin världspopulation i Sverige eller Europa. Dessa arter ställer i allmänhet större krav på sin livsmiljö och är därmed oftast de som framförallt riskerar att påverkas negativt av en åtgärd. För övriga observerade fågelarter förs ett mer generellt resonemang om eventuell påverkan och eftersom de i allmänhet har mindre specifika krav på sin livsmiljö redovisas de inte som punktopbservationer utan i en artlista.

Rödlistan

Den svenska rödlistan är en lista över arter och deras hotstatus i Sverige. Den baseras på en bedömning av enskilda arters risk att dö ut från landet. Bedömningen görs utifrån internationellt vedertagna kriterier som baseras på flera olika riskfaktorer och resulterar i att arten hamnar i en viss kategori.

Rödlistan är ett viktigt verktyg inom naturvården vid till exempel bedömning av konsekvenser av planerad exploatering. Rödlistade arter har däremot inget lagligt skydd.

Rödlistans kategorier kan ses till vänster. Till rödlistade arter räknas de som rödlistats i kategorierna CR - akut hotad, EN - starkt hotad, VU - sårbar samt NT - nära hotad

Ett utdrag av alla fågelarter inom inventeringsområdet inklusive en buffert (Figur 2) har gjorts från Artportalen år 2000 - 2022.

Figur 2. Röd figur utgör utsökningsområde i Artportalen. Gula punkter (och en polygon) utgör fyndlokaler där de olika arterna rapporterats från. Sökningen gjordes 2022-05-03.

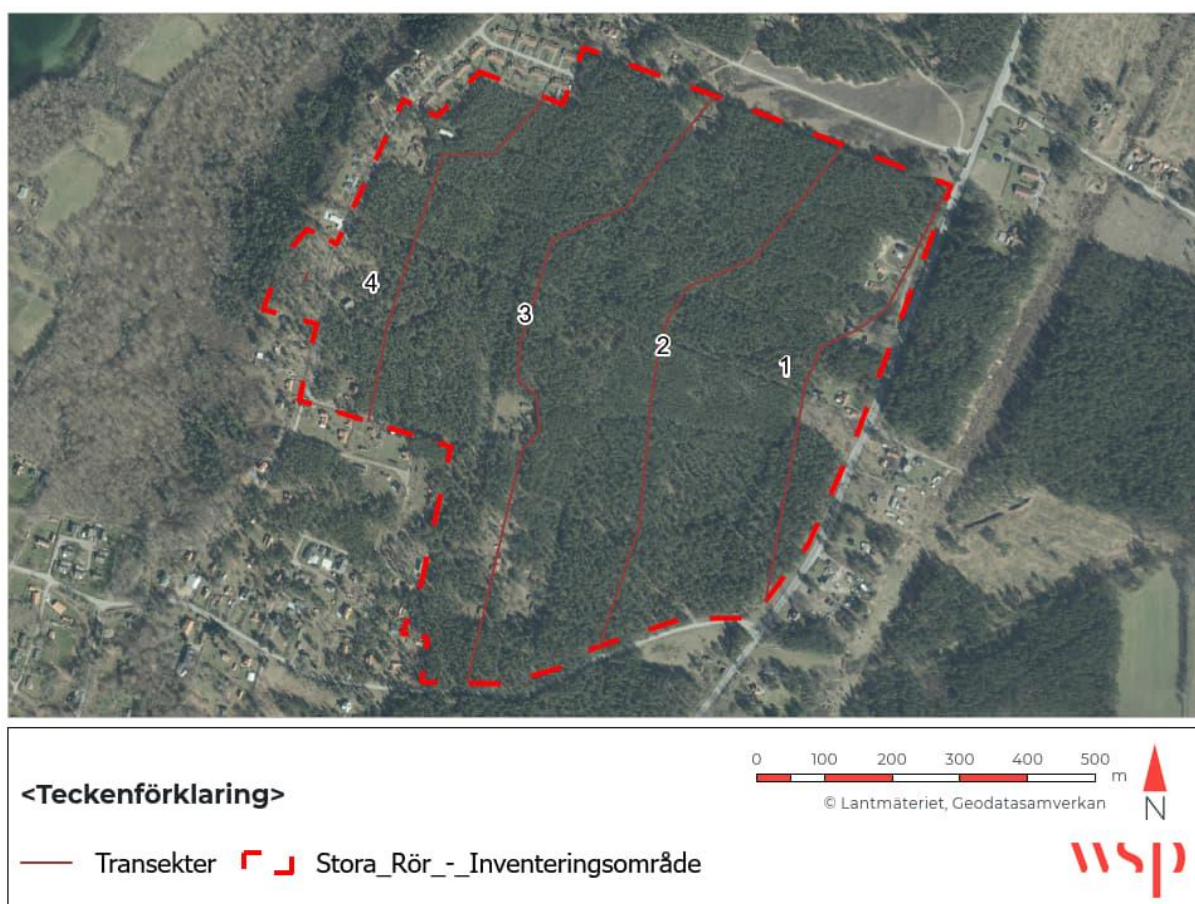
Planärendet har även varit på samråd och kommunen har tagit emot synpunkter rörande fågellivet som även beaktas inom ramen för denna utredning.

1.2.2 Fältinventering

Inventeringen genomfördes enligt metodiken linjetaxering (Ekblom, R. 2007.) som är vedertagen metodik för inventering av standardrutter som följs av Svensk fågeltaxering (SLU) och som rekommenderas i Metodkatalog för fågelinventeringar vid Vattenfalls vindkraftsprojektering i Sverige (Haas, F, Ottvall, R, Green, M. 2015).

Denna metodik rekommenderas som standardmetod när syftet med inventeringen är att inhämta allmänna kunskaper om fågelförekomsten inom och i anslutning till ett område där det t.ex. planeras etablering av vindkraft, eller annan typ av exploatering. Metodiken går ut på att förlägga transekter (linjer) inom det område som ska undersökas.

Transekterna placeras så att de aldrig ligger närmare varandra än 200 meter i skoglig miljö, för att på så sätt garantera att inventören även kan se eller höra de fåglar som uppehåller sig mellan transekterna, samt att minska risken för dubbelräkning. Linjerna promeneras i lugnt tempo och samtliga arter noteras. Inventeringen startar i gryningen då fågelaktiviteten är som högst och förutsättningarna bäst för att täcka in så många arter som möjligt.

Figur 3. Inventeringsområdet med de linjer/transekter som följdes under linjetaxeringen. Ortofoto erhållet av ESRI.

För den aktuella inventeringen valdes två inventeringstillfällen för att dels öka säkerheten i insamlade data, dels minska risken att missa sent ankommande flyttfåglar.

Det första inventeringstillfället utfördes 10 maj 2022 från 04.45 till 07.30.

Det andra inventeringstillfället utfördes 25 maj 2022 från 04:15 till 07:00.

Under förstudien framkom uppgifter om att nattskärra kunde förekomma i området, därför beslutades att även lägga till ett nattligt besök för inventering av nattskärra i juni. Detta eftersom arten främst är

nattaktiv och således lätt kan missas under de två investeringstillfällena i gryningen. Nattskärre inventerades 23 juni mellan kl. 23.30 och 01.30. Området avlyssnades från samtliga vädersträck. Då inventeringsområdet mäter knappt 1km x 800m från kant till kant och nattskärren kan höras upp till 1 kilometer vid bra väderförutsättningar bedömdes detta tillräckligt för att täcka in området.

Samtliga inventeringstillfällen valdes under nätter/morgnar med klart väder och svag eller ingen vind.

1.2.3 Inventerare

Samtliga besök vid fågelinventeringen har utförts av;

Göran Holm. Utbildad miljövetare med inriktning mot naturvård, vid Högskolan i Kalmar. Har genomfört flera fågelinventeringar åt bland annat kommuner, länsstyrelser och naturvårdsverket. Han har drivit egen firma med inriktning på fågelinventeringar. Tidigare styrelsemedlem för Ölands Ornitologiska Förening som ansvarig för naturskyddsfrågor, exempelvis vid vindkraftsexploatering. Han har tidigare jobbat på Länsstyrelsen med jordbruksfrågor och har bland annat handlagt och skrivit åtagandeplaner för miljöersättningar som gynnar fågellivet.

Rapporten har granskats av;

Liam Martin. Utbildad landskapsekolog vid Stockholms universitet och aktiv fågelskådare sedan tidiga 2000-talet. Liam har genomfört volontärarbete åt bland annat Birdlife Sverige och Stockholms ornitologiska förening och på så vis erhållit god vana av miljöövervakning av fågel genom fågelinventeringar, sträckfågelräkning och ringmärkning. Han har genomfört häckfågelinventeringar i såväl våtmarks-, skogs-, jordbruks- och skärgårdslandskap. Liam har lång erfarenhet av ringmärkning och har genomfört volontärarbete åt bland annat Landsorts fågelstation. Som miljökonsult åt WSP har Liam genomfört fågelinventeringar för en rad olika infrastrukturprojekt såsom upprustning av kraftledningsgator och upprättande av täktverksamhet.

2 RESULTAT

2.1 FÖRSTUDIE

I utdraget återfanns totalt 87 rapporter av 37 fågelarter. Av dessa 37 fågelarter är 9 skyddsvärda. Sju av de rapporterade arterna utgjorde rödlistade arter och tre arter är upptagna i Fågeldirektivets bilaga 1, vilket kan tyda på att området antingen besöks sparsamt av fågelskådare, hyser få rödlistade-/direktivarter eller en kombination av båda.

De rödlistade arterna som rapporterats är: svartvit flugsnappare (NT), grönsångare (NT), mindre hackspett (NT), spillkråka (NT), gråkråka (NT), gulspurv (VU) och grönfink (CR).

Arter listade i fågeldirektivets bilaga 1: röd glada, spillkråka och trädlärka.

Notera att spillkråka både är rödlistad och upptagen i Fågeldirektivets bilaga 1 och därför är med i båda sammanräkningarna ovan.

Av de inkomna synpunkterna under samrådet nämns följande arter från området:

Spillkråka, röd glada, havsörn, nattskärre, morkulla, kattuggla, större hackspett.

Inkomna synpunkter anger att spillkråka har noterats öster om Mor Linas väg och att stora rovfåglar ofta ses hovra över och landa i skogen.

För nattskärre gjordes ett större utsökningsområde i Artportalen (Figur 4) vilket resulterade i åtta rapporter från den närmast liggande rapportlokalen (Rälla tall), där den tidigaste rapporten är från 2002 och de senaste två rapporterna är från 2021. De senaste två rapporterna rör spelande fåglar

som noterades den 5 juni (fem individer) respektive 5 juli (en individ). Åren 2019, 2018 och 2017 finns vardera en rapport om 3 spelande individer. Rapportlokalen har sin punkt norr om Ljungheden men med en osäkerhet på 400 meter vilket innebär att rapporter från denna lokal kan härröra från fåglar inom inventeringsområdet.

Figur 4. Område för utsökning i Artportalen för nattskärar. Sökningen gjordes 2022-05-03.

2.2 FÄLTINVENTERING

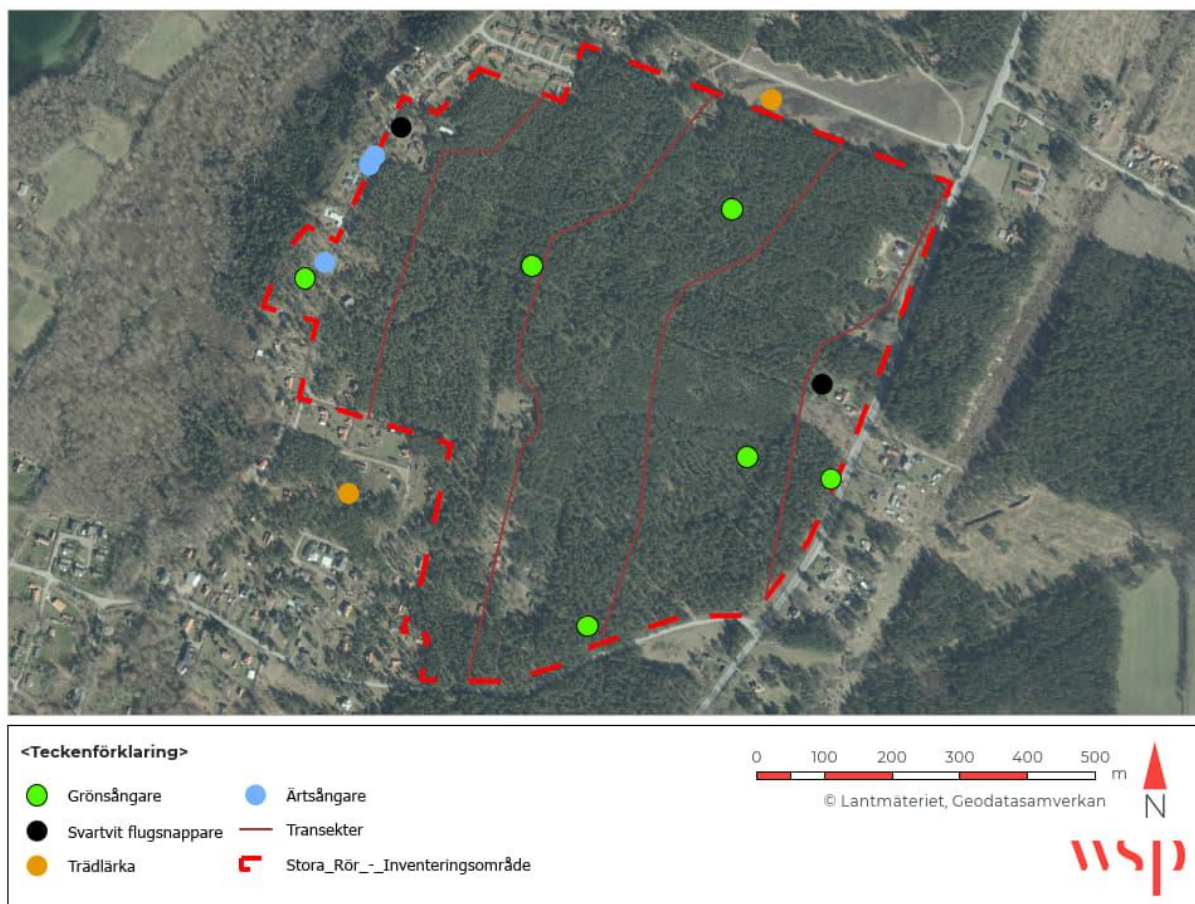
Resultaten från fältinventeringen redovisas i figur 5 (rödlistade arter eller arter upptagna på fågeldirektivets bilaga 1) och i tabell 1 (artlista med samtliga observerade fågelarter).

Sammanlagt bedömdes totalt 23 olika arter häcka inom inventeringsområdet, där lövsångare var den talrikaste arten med uppskattningsvis 19 revir. Lövsångaren är Sveriges vanligaste fågelart så resultatet är inte helt överraskande. För vissa arter har observation endast skett vid ett av inventeringstillfällena vilket gör det lite osäkert att konstatera om observationen rör en revirhävdande/häckande individ eller om det rör en tillfällig förbipasserande individ. Det rör i samtliga fall vanligt förekommande häckfåglar så sannolikt rör det sig om häckande individer.

Tre rödlistade arter har bedömts häcka inom området – grönsångare, svartvit flugsnappare och ärtsångare, samtliga listade som nära hotade (NT) på rödlistan 2020.

Vissa arter noterades som överflygande och kunde inte konstateras som häckande inom området. Dessa observationer utgjordes av en kråka (NT), en grönfink (EN) och tre mindre korsnåbbar.

Trädlärka, som är upptagen i fågeldirektivets bilaga 1 noterades vid båda besöken men på olika platser och alltid utanför inventeringsområdet (se figur 5). Därmed bedöms trädlärka inte häcka inom inventeringsområdet, men utanför.

Figur 5. Karta med geografiska punkter överrödlistade fågelarter eller arter som ingår i Fågeldirektivets bilaga 1 som noterats inom inventeringsområdet. Observera att figuren visar observationer från båda inventeringsbesöken.

Spillkråka som även den är upptagen i fågeldirektivets bilaga 1, noterades överhuvudtaget inte under inventeringen, men äldre spår av födosök noterades på en död stående trädstam i inventeringsområdets sydöstra del (bild 1).

Bild 1. Spår efter födosökande spillkråka.

I tabell 1 nedan listas samtliga arter som bedömdes häcka inom inventeringsområdet samt antal bedömda revir. Listan har sammanställts och bedömts från inventeringsresultaten som kan ses i sin helhet i bilaga 1.

Tabell 1: Lista över samtliga arter som bedömts häcka inom inventeringsområdet (NT = Nära hotad).

Art	Revir
Blåmes	1 revir
Bofink	ca 10 revir
Gransångare	1 revir
Grönsångare (NT)	2 - 3 revir
Grå flugsnappare	3 revir
Gärdsmyg	1 revir
Härmsångare	0 - 1 revir
Koltrast	4 revir
Kungsfågel	4 revir
Lövsångare	ca 19 revir
Nötskrika	0-1 revir
Ringduva	3 revir
Rödhake	4 - 6 revir
Rödstjärt	5 - 6 revir
Större hackspett	1 revir
Svarthätta	3 revir
Svartmes	0 - 1 revir
Svartvit flugsnappare (NT)	1 - 3 revir
Sädesärla	0 - 1 revir
Talgoxe	ca 9 revir
Taltrast	0-2 revir
Trädpiplärka	ca 8 revir
Ärtsångare (NT)	1 - 2 revir

Vid nattskärreinventeringen hördes en lockande nattskärra kl 00:15 i tallskogen norr om ljungheden alldeles i närheten av väg 136. I övrigt noterades inga nattskärrior från området trots mycket goda förutsättningar.

3 SAMLAD BEDÖMNING

Inventeringsresultatet visar på en förväntad och förhållandevis trivial fågelfauna. Noterbart under inventeringen var att artrikedomen och individantalen ökade i utkanten av området, dvs i närheten till öppen mark, brynmiljöer, buskar, trädgårdar etc. Centralt i området, som har tydlig prägel av skogsbruk, var det både art- och individfattigt.

De arter som noterades under inventeringen har i de flesta fall inte särskilt specifika eller höga krav på sin livsmiljö utan är allmänt förekommande i de typer av biotoper som inventeringsområdet erbjuder. Vidare är merparten av arterna fortfarande är mycket talrika, i vissa fall med ökande populationer, både på nationell och regional nivå. Vid exploatering inom utredningsområdet bedöms därför att varken den nationella eller regionala populationen utav någon av de observerade fågelarterna kommer

påverkas på betydande sätt. Med uttrycket betydande sätt menas att den kontinuerliga ekologiska funktionen ej påverkas.

Sandiga tallskogar är annars ofta miljöer som attraherar arter som nattskärra, trädlärka och till viss del spillkråka. Ingen av dessa arter har konstaterats häcka inom inventeringsområdet, men finns i omgivningarna utifrån observationer under inventeringstillfällena och rapporter i Artportalen.

För trädlärka bedöms biotopen inom inventeringsområdet inte vara optimal för arten, som föredrar lite mer glesa miljöer. Enligt artfakta häckar arten på torr och öppen skogsmark, ofta i anslutning till gläntor och odlingar, på sandig eller bergig hedmark, på hedartade hyggen med frötallar samt vid gamla grustäcker. Inventeringsområdet präglas av sammanhängande skogsmark med få öppnare gläntor och öppen sandig mark.

Observationen av nattskärren sammanfaller plömsmässigt med tidigare rapporter i Artportalen, vilket leder till bedömningen att nattskärra häckar norr om ljungheden och inte inom inventeringsområdet. Liksom för trädlärka bedöms biotopen inom inventeringsområdet inte vara optimalt för nattskärren som föredrar mer öppen barr- och lövskog, särskilt på glesa tallhedar och tallåsar samt i anslutning till hyggen med frötallar.

Under samrådet framkom uppgifter om häckande rovfåglar inom området. Ingen rovfågel noterades vid något av fältbesöken. Generellt bedömdes träden för klana för att klara av att bära upp till exempel ett havsörnsbo. I och med att inventeringen utfördes som en linjetaxering besöktes hela området och eventuella rovfågelbon bör ha haft goda chanser för att upptäckas, antingen okulärt eller om någon adult fågel lyft från boet på grund av störning från inventeraren. Inga rovfågelhäckningar kunde således upptäckas inom inventeringsområdet, och bedömningen är att inga större rovfåglar häckar inom området.

De övriga arter som nämnts under samrådet: morkulla, kattuggla och större hackspett, är samtliga vanligt förekommande arter med en stabil populationsutveckling och utan direkt specifika krav på sin livsmiljö (mer än att samtliga häckar i skogsmiljöer. Större hackspett noterades under inventeringen och är en sannolik häckfågel inom området, men där minst lika viktig del i artens krav på livsmiljö uppfylls genom närliggande trädgårdsmiljöer som den i stora drag monotona tallskogen som utgör inventeringsområdet.

De tre rödlistade arter som konstaterats häcka inom området är trots en minskande trend fortfarande mycket talrika, både på nationell och regional nivå. För dessa arter görs en genomgång av respektive arts ekologi samt en bedömning av hur den planerade exploateringen i området kan tänkas påverka arten och populationen, samt svara på om artens kontinuerliga ekologiska funktion kvarstår.

I figur 6 visas en planskiss över området (aktuell 2022-06-30) och bedömningarna för de olika arterna har gjorts utifrån denna.

Figur 6. Planskiss över området.

Grönsångare

Ekologi och utbredning

Grönsångare häckar i högstammig skog, främst lövskog men även i granskog, i regel utan kraftigare undervegetation. Den förekommer i södra och mellersta Sverige samt i Norrlands kustland norrut till Norrbotten. Födan består av mygg, flugor, småkryp, fjärilar och andra insekter. Arten bygger sitt bo på marken i skydd av en tuva, trädrot eller dolt bland frodig växtlighet.

Grönsångare har tidigare bedömts som LC men populationsminskningen de senaste 10 åren innebär att kriterierna för NT blir uppfyllda. Minskningstakten har uppgått till 17 (6-24) % under de senaste 10 åren. En minskning av populationen pågår eller förväntas ske (Artfakta, 2022).

Förekomst inom området och bedömd påverkan

Grönsångare har bedömts häcka med 2-3 par inom inventeringsområdet och då främst kopplat till tallskogen men i närheten av inslag av löv (se figur 5). Delar av detta område tas i anspråk enligt planskissen i figur 6. Området som enligt planen lämnas som naturmark bedöms vara tillräckligt stort för att fortsatt hysa 2-3 par inom inventeringsområdet. Vidare kan avverkningsplanen leda till uppkomst av lövträd vilket är en biotop som grönsångare föredrar framför ren tallskog. Detta skulle potentiellt på sikt leda till ökad areal med lämplig miljö för arten i området till följd av planen.

Förslag på åtgärder för att gynna arten

Arten kan gynnas av ökad tillgång till lövträd så genom att släppa upp mer lövträd skapas en större variation i skogstyper som leder till mer lämplig livsmiljö för arten.

Svartvit flugsnappare

Ekologi och utbredning

Svartvit flugsnappare häckar i löv- och blandskog samt i trädgårdar och parker. Födan består främst av flygande insekter.

Den förekommer i större delen av landet, men sparsamt på Gotland och i de nordligaste fjällen. Minskningstakten har uppgått till 19 (12–23) % under de senaste 10 åren och minskning tros fortsätta i framtiden. Den svenska populationen av svartvit flugsnappare bedöms vara nära gränsvärdet för Sårbar (VU). (Artfakta, 2022)

Förekomst inom området och bedömd påverkan

Den svartvita flugsnapparen bedöms häcka knuten till trädgårdar i inventeringsområdet (se figur 5). Arten är relativt adaptiv och nyttjar gärna mänskligt störd mark, så som tomtmark, slyskog och mindre grönytor för födosök. Enstaka busk- och brynmiljöer kan komma att försvinna i och med den skiss som finns framtagna vilket kan påverka den svartvita flugsnapparen negativt. Däremot bedöms denna förlust kompenseras då fler tomter byggs i området som, åtminstone på sikt, bedöms medföra goda förutsättningar för arten att hitta både boplatser och födosökmöjligheter.

Förslag på åtgärder för att gynna arten

Arten kan gynnas av ökad tillgång till lövträd. Att se till att det finns boplatser för arten ger också positiv påverkan då boplatser kan vara en begränsande faktor. Arten är en hålhäckare och förekomst av hålträd är således en positiv aspekt. Därför bör äldre och grova träd och hålträd sparas i den mån det är möjligt. Vidare är arten en vanlig holkhäckare och genom att sätta upp fågelholkar anpassade för den svartvita flugsnapparen kan också fler boplatser erbjudas.

Ärtsångare

Ekologi och utbredning

Ärtsångare häckar i skogsbryn, buskmarker och trädgårdar. Den förekommer i hela landet norrut till Jämtland – Norrbotten. Födan består av insekter, larver och bär. Arten har tidigare bedömts som livskraftig på rödlistan men populationsminskningen de senaste 10 åren innebär att kriterierna för NT blir uppfyllda. På 30 års sikt har populationen varit stabil. Minskningstakten har uppgått till 20 (0-40) % under de senaste 10 åren. Boet byggs av gräs, rötter, djurhår och strån som göms i täta busksnår eller träd. Hannen bygger flera bon av vilka honan sedan väljer ut ett (Artfakta, 2022).

Förekomst inom området och bedömd påverkan

Ärtsångare bedöms förekomma med 1, möjligen 2 revir i västra kanten av inventeringsområdet i anslutning till trädgårdarna, buskmarkerna och brynmiljöerna som finns här. Planskissen innebär relativt grad av exploatering i denna del. Dock bedöms reviren främst vara knutna till markerna/tomterna väster om Torpvägen som i stort utgör inventeringsområdets gräns åt väster. Då arten föredrar skogsbryn, buskmarker och trädgårdar framför högstammig barrskog, vilket är dominerande naturtyp för denna del av planområdet som planeras att exploateras, är bedömningen att förutsättning för arten inte påverkas på ett negativt sätt. Ett ökat inslag av tomtmarker inom området medför en större yta skogsbryn vilket är positivt för arten. Beroende på hur tomtmarkerna anläggs i form av busk- och trädskikt kan även detta medföra en ökad mängd lämpliga boplatser och livsmiljöer.

Förslag på åtgärder för att gynna arten

Arten kan gynnas genom att tillskapa mer skogsbryn och buskmarker (och även trädgårdar med rätt egenskaper), vilket leder till ökad areal livsmiljö för arten inom inventeringsområdet.

Sammanfattad bedömning

Vid exploatering inom inventeringsområdet bedöms varken den nationella eller regionala populationen utav någon av de rödlistade fågelarterna påverkas på betydande sätt. Med uttrycket betydande sätt menas att den kontinuerliga ekologiska funktionen ej påverkas på populationsnivå. En lokal påverkan på några av de arter som observerats kan dock uppstå i samband med exploatering, beroende på dess storlek i skala och intensitet. Genom att beakta föreslagna åtgärder kan dessa arter snarare gynnas inom inventeringsområdet.

För de övriga arterna som noterats under inventeringen, det vill säga de arter som inte är rödlistade eller upptagna i fågeldirektivets bilaga 1, bedöms ingen av arternas kontinuerliga ekologiska funktion påverkas på nationell eller regional nivå. Viss lokal påverkan kan förekomma på vissa arter i och med exploatering i området, främst då genom störning från buller under anläggningsskedet samt förlust av livsmiljöer. Då de triviala arter som noterats bedöms som adaptiva i sitt val av livsmiljöer, kan de fortsatt nyttja skog- och tomtmark både inom och i anslutning till inventeringsområdet utan att det negativt påverkar artens fortsatta ekologiska funktion.

För alla arter bör dock en åtgärd som påverkar fågelbon, t.ex. avverkning av träd och buskar under häckning genomföras utanför fågelartens häckningsperiod (ca 1 april – 15 juli).

4 LITTERATURFÖRTECKNING/REFERENSER

DOKUMENT

Artskyddsförordning, 2007:845.

Fåglar: Linjetaxering samt kombinerad punkt- och linjetaxering Version 1:0, 2016-03-21

Naturvårdsverket.

Länsstyrelsen i Kalmar län, Hemsida - Länsstyrelsernas GIS-tjänster

Metodkatalog för fågelinventering vid Vattenfalls vindkraftsprojektering i Sverige. 2015. Haas, F., Ottvall, R., Green, M. Vattenfall.

Naturvårdsverket, 2009. Handbok för Artskyddsföreningen, Del 1 - Fridlysning och bestämmelser. Handbok 2009:2.

Ny vår för fågelinventeringar, 2007. Ekblom, R. Sveriges Ornitologiska Förening. Vår Fågelvärld supplement nr 46.

Rödlistade arter i Sverige 2020. ArtDatabanken SLU, Uppsala

WEBBSIDOR

Artfakta, SLU Artdatabanken

<https://artfakta.se>

Artportalen

<https://www.artportalen.se/>

Svensk fågeltaxering – metodik standardrutter

<https://www.fageltaxering.lu.se/inventera/metoder/standardrutter/metodik-standardrutter>

BILAGA 1

Linje 1

	<i>10-maj</i>	<i>25-maj</i>		
<u>Art</u>	<u>Antal</u>	<u>Antal</u>	<u>Rödlistad/direktivsart</u>	<u>Kommentar</u>
Bofink	2	2		
Grå flugsnappare		1		
Grönsångare	1	1	NT	
Gärdsmyg		1		
Kungsfågel		1		
Lövsångare	4	7		
Ringduva	1	2		
Rödhake		2		
Rödstjärt	3			
Spillkråka	1		Direktivsart	Spår av födosökande på en död trädstam
Större hackspett	1			
Svarthätta	1	3		
Svartvit flugsnappare		1	NT	
Talgoxe		3		
Trädpiplärka		3		

Linje 2

	<i>10-maj</i>	<i>25-maj</i>		
<u>Art</u>	<u>Antal</u>	<u>Antal</u>	<u>Rödlistad/direktivsart</u>	<u>Kommentar</u>
Bofink	1	2		
Gransångare	1	1		
Grönsångare	1	1	NT	
Koltrast	2	1		
Kungsfågel	2			
Lövsångare	4	2		
Rödhake	2	1		
Rödstjärt	1			
Svarthätta	1			
Svartmes		1		
Svartvit flugsnappare	1		NT	
Talgoxe	1			
Taltrast		2		
Trädlärka		1	Direktivsart	Utanför inventeringsområdet
Trädpiplärka		3		

Linje 3

	10-maj	25-maj		
Art	Antal	Antal	Rödlistad/direktivsart	Kommentar
Bofink		4		
Grönfink	1		CR	Överflygande
Grönsångare	1		NT	
Härmsångare		1		
Koltrast	1	1		
Kungsfågel		1		
Lövsångare	2	4		
Mindre korsnäbb		3		Överflygande
Ringduva	2	1		
Rödhake	1			
Rödstjärt	1	1		
Svarthätta	1			
Större hackspett		1		
Talgoxe	2	3		
Trädläarka	1		Direktivsart	Utanför inventeringsområdet
Trädpiplärka	1	2		

Linje 4

	10-maj	25-maj		
Art	Antal	Antal	Rödlistad/direktivsart	Kommentar
Blåmes	1			
Bofink	1	3		
Grå flugsnappare		2		
Grönsångare	1			
Koltrast	2	2		
Kråka	1		NT	Överflygande
Kungsfågel	1	1		
Lövsångare	3	6		
Nötskrika		2		
Ringduva	1	1		
Rödhake	2	2		
Rödstjärt	4	4		
Större hackspett		1		
Svartvit flugsnappare		1	NT	
Sädesärla	1			
Talgoxe	2	3		
Trädpiplärka	2	1		
Ärtsångare	1	2	NT	

VI ÄR WSP

WSP är ett av världens ledande analys- och teknikkonsultföretag. Vi verkar på våra lokala marknader med stöd av global expertis. Som tekniska experter och strategiska rådgivare har vi tillgång till ingenjörer, tekniker, naturvetare, planerare, utredare och miljöspecialister liksom professionella projektörer, konstruktörer och projektledare. Vi erbjuder hållbara lösningar inom Hus & Industri, Transport & Infrastruktur och Miljö & Energi. Med drygt 48 000 medarbetare på 550 kontor i 40 länder medverkar vi till en hållbar samhällsutveckling. I Sverige har vi omkring 4 200 medarbetare. wsp.com

WSP Sverige AB

T: +46 10-722 50 00
Org nr: 556057-4880
Styrelsens säte: Stockholm
wsp.com

